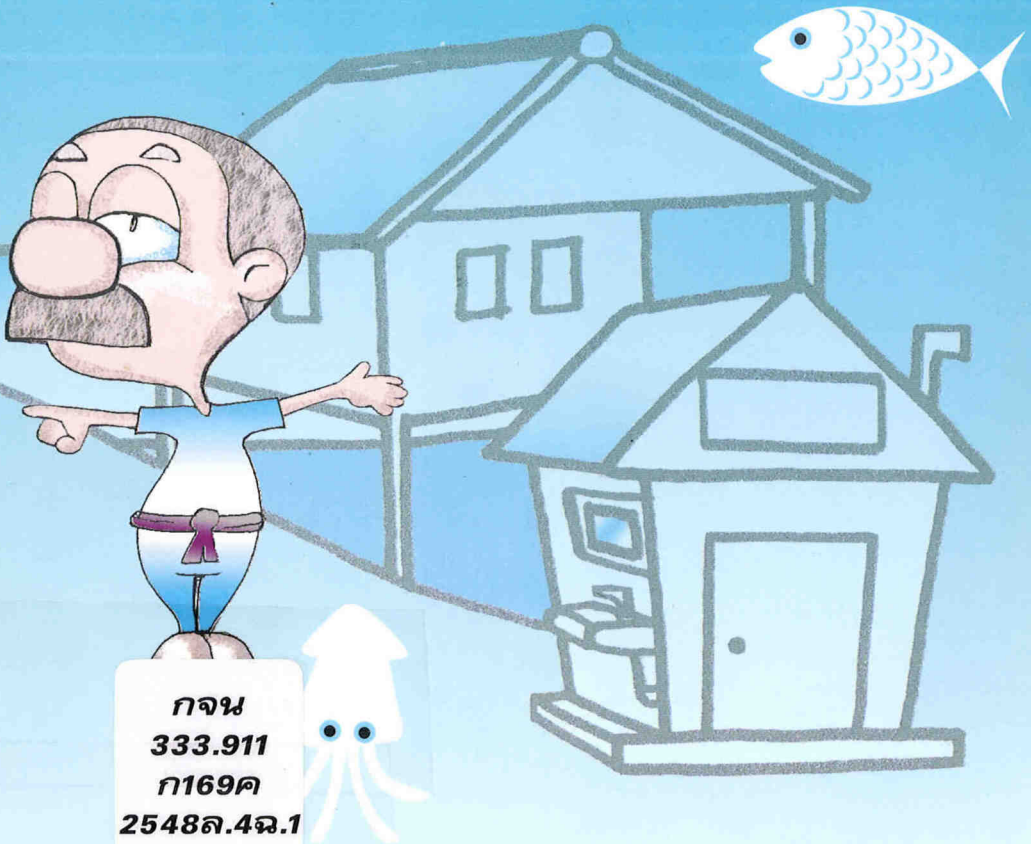

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

แนวปฏิบัติที่ดีด้านการป้องกันและลดมลพิษ อุตสาหกรรมชุมชนประเภทอาหารทะเลตากแห้ง

กจน
333.911
ก169ค
2548ล.4ฉ.1

กรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ห้องสมุด
กรมควบคุมมลพิษ

กษน
333.911
ก169ค
2548
อ.4ธ.1

ชื่อห้องสมุด

BK006306

โครงการการเสริมสร้าง

วันที่ 20.ม.ค.2549

ทะเบียน 007471

เลขเรียก

คำนำ

ในปี 2547 กรมควบคุมมลพิษ ได้ดำเนินโครงการเสริมสร้างศักยภาพการจัดการมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทอุตสาหกรรมในพื้นที่กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยส่งเสริมให้มีการนำแนวทางเทคโนโลยีสะอาดไปประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรม เพื่อลดปริมาณน้ำเสีย และของเสียที่เกิดขึ้น และได้จัดทำคู่มือแนวปฏิบัติที่ดีด้านการป้องกันและลดมลพิษ ประเภทอุตสาหกรรม 5 ประเภท ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ อุตสาหกรรมน้ำยางชัน อุตสาหกรรมยางแผ่นรมควัน อุตสาหกรรมอาหารทะเลแช่เยือกแข็ง และอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานประกอบการของตน

ในปี 2548 กรมควบคุมมลพิษได้เล็งเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมชุมชนที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงานอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติโรงงานพ.ศ.2535 ซึ่งยังไม่มีกฎหมายควบคุม อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำทะเลสาบสงขลา จึงได้จัดทำคู่มือแนวปฏิบัติที่ดีด้านการป้องกันและลดมลพิษจากอุตสาหกรรมชุมชน 3 ประเภท ภายใต้กิจกรรม "หุ้นส่วนเพื่อนชุมชนทะเลสาบสงขลา" ซึ่ง ประกอบด้วยอุตสาหกรรมชุมชนอาหารทะเลตากแห้ง อุตสาหกรรมชุมชนเฟอร์นิเจอร์ และอุตสาหกรรมชุมชนร้านอาหาร สำหรับคู่มือฉบับนี้เป็คู่มือแนวปฏิบัติที่ดีด้านการป้องกันและลดมลพิษจากอุตสาหกรรมชุมชนอาหารทะเลตากแห้ง ซึ่งได้กล่าวถึงการให้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น ลดการใช้น้ำ ไฟฟ้า วัสดุดิบประกอบการ รวมไปถึงการลดปริมาณการปล่อยของเสียต่างๆ

กรมควบคุมมลพิษหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แนวปฏิบัติที่ดีด้านการป้องกันและลดมลพิษชุดนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและผู้สนใจทั่วไป โดยเฉพาะผู้ประกอบการอุตสาหกรรมหากได้นำไปประยุกต์ใช้ในกิจการวางแผนและดำเนินกิจกรรมในสถานประกอบการอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่องก็จะส่งผลดีทั้งในด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ

ตุลาคม 2548

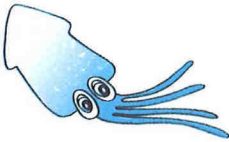
สารบัญ

	หน้า
ความสำคัญอุตสาหกรรมชุมชนประเภท ปลาและหมึกตากแห้ง	3
สิ่งที่ต้องคำนึงเพื่อให้การผลิตถูกสุขลักษณะ	4
มารู้จักขั้นตอนการผลิตกันเถอะ	7
การผลิตที่ดีทำได้อย่างไร	11
ตัวอย่างของความสำเร็จ	14
ของเสียกำจัดได้ง่าย ได้เงินเพิ่ม	17
ตัวอย่างของความสำเร็จ	18
ลดค่าไฟ กำไรเพิ่ม	20
ภาคผนวก ก	24
ภาคผนวก ข	27
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	29

คู่มือ การทำปลา/หมึกตากแห้ง

ความสำคัญอุตสาหกรรมชุมชนประเภทปลาและหมึกตากแห้ง

การทำปลาและหมึกตากแห้งที่นิยมทำกันมากแถวชุมชนริมชายทะเล ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการกำจัดของเสียที่เกิดขึ้นจากการทำปลาและหมึกตากแห้ง จึงปล่อยทิ้งของเสียเน่าเหม็น ปล่อยขี้เถ้าลงแหล่งน้ำ ทำลายที่สุดผู้ประกอบการก็ต้องทนอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี เพื่อนบ้านได้รับความเดือดร้อนจากสิ่งที่เราทำขึ้น ถ้าช่วยกันดูแลเอาใจใส่ ปรับปรุงให้ดีขึ้น นอกจากสิ่งแวดล้อมก็จะดีขึ้น ผู้ผลิตจะสามารถประหยัดต้นทุนค่าเพิ่มขึ้น โรงเรือนสะอาดเร็วขบร้อย เจริญหูเจริญตา อยู่ร่วมกับเพื่อนบ้านได้อย่างเป็นสุข

คู่มือฉบับนี้ได้รวบรวมข้อมูลสำหรับผู้ที่ทำปลาและหมึกตากแห้ง สามารถนำไปใช้ได้จริง ช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เพิ่มผลผลิต เพิ่มคุณภาพ ประหยัดพลังงาน ตลอดจนแนะนำวิถีการกำจัดของเสีย เพื่อช่วยให้สิ่งแวดล้อมของชุมชนดีขึ้น

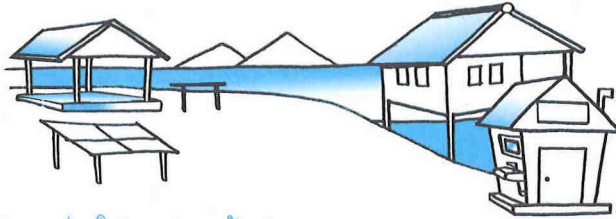

สิ่งที่ต้องคำนึงเพื่อให้การผลิตถูกสุขลักษณะ

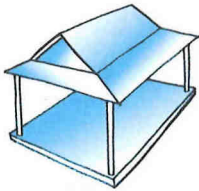
โรงเรียนดี...มีชัยไปกว่าครึ่ง

หากผู้ประกอบการเริ่มหันมามองหาทำเลที่ตั้งโรงเรียนไว้ทำปลา และหมักตากแห้ง นอกจากจะดูเรื่องความสะดวก ใกล้กับสะพานปลาแล้ว เรายังควรดูว่า

๑. บริเวณนั้นควรสะอาด ไม่มีน้ำท่วมขัง น้ำสกปรก

๒. ไม่เลือกที่อยู่ใกล้กองขยะ น้ำเน่าเสีย
ที่นำรังเกียจ หรือที่ที่มีฝุ่นมาก

๓. สร้างตัวอาคารให้มั่นคง เลือกวัสดุที่คงทน
พื้นผิวเรียบ หมั่นทำความสะอาดและซ่อมแซม
ให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ

๔. ลานทำปลาควรมีบริเวณเพียงพอ
มีแสงสว่าง อากาศระบายได้ดี ที่สำคัญคือ
ไม่สร้างลานทำปลาอยู่ใกล้กับห้องส้วม

ใส่ใจการทำ

สินค้าปลาและหมึกตากแห้งจะเป็นที่ชื่นชอบ หัวใจสำคัญที่สุดคือ ความสะอาด ผู้ผลิตต้องหมั่นดูแล ใส่ใจทุกขั้นตอนของการทำให้สะอาด ปลอดภัย

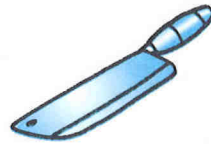
ใส่ใจอย่างมาก เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์การผลิต

๑. ภาชนะที่ใช้เลือกที่มีผิวเรียบ ล้างทำความสะอาดได้ง่าย ไม่เปื้อนเสี้ยน

๒. เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ต่างๆ ต้องเหมาะสมกับการใช้งาน ทำความสะอาดได้ง่าย

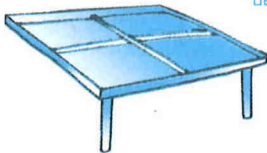
ใส่ใจอย่างที่สอง วัตถุดิบและผลผลิต

๑. ปลา/หมึก ล้างให้สะอาด

๒. ส่วนผสมต้องเลือกใช้ของที่มีคุณภาพ

๓. การทำ การเก็บรักษา ขนถ่าย และขนส่งผลิตภัณฑ์ ปลา/หมึกแห้ง ควรป้องกันการปนเปื้อนและการเสื่อมคุณภาพ

ใส่ใจอย่างที่สาม การดูแลเรื่องความสะอาด

๒.๙ น้ำที่ใช้ล้างปลา/หมัก รวมทั้งเครื่องมือต่างๆ ควรเป็นน้ำสะอาดมีมากเพียงพอ

๒.๑๐ คนงานควรรักษาความสะอาด เช่น สวมเสื้อผ้าสะอาด ใช้ผ้าคลุมหมักป้องกันเส้นผมร่วงหล่น ไม้ไผ่เล็บขาว ล้างมือฟอกสบู่ให้สะอาดก่อนทำงานทุกครั้ง

๒.๑๑ ป้องกันแมลง สัตว์เลี้ยง ฝุ่นผง ไม้ให้เข้ามาในลานทำปลา

๒.๑๒ ทิ้งขยะในถังที่มีฝาปิดมิดชิด

๒.๑๓ แยกและรวบรวมน้ำเสีย เพื่อระบายสู่รางระบายน้ำเสีย

๒.๑๔ สารเคมีต่างๆ ที่ใช้ล้างทำความสะอาด ควรใช้ในปริมาณที่เหมาะสม แยกเก็บรักษา ให้เป็นสัดส่วนจากลานทำปลา ป้องกันสารเคมีปนเปื้อน

มาตรฐานขั้นตอนการผลิตกันทะเล:

ขั้นตอนการทำ “ปลาตากแห้ง”

ปลาแช่น้ำแข็ง 1,000 ก.ก.

ขอดเกล็ดปลา ตัดหัวและควักไส้
ฉีดยาล้างให้สะอาด

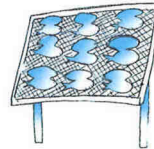
นำปลาแช่ในน้ำเกลือ
เกลือ : น้ำ = 1 ก.ก. : 5 ก.ก.

ปลาชนิดจืดแช่เกลือ 15 นาที
ปลาชนิดเค็มแช่เกลือ 4 ชม.

ล้างน้ำสะอาด

นำไปตากแห้ง
เป็นเวลา 1-2 วัน

บรรจุ

ขั้นตอนการทำ “หมึกตากแห้ง”

หมึก (บรรจุในน้ำแข็ง)

ผ่าครึ่งก็ได้ ล้างน้ำสะอาด

น้ำหมึก/จี้หมึก

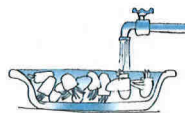
นำหมึกแช่ในน้ำเกลือ

ต้ม

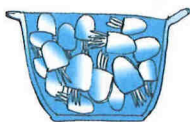
ล้างน้ำสะอาด

ตากแห้ง

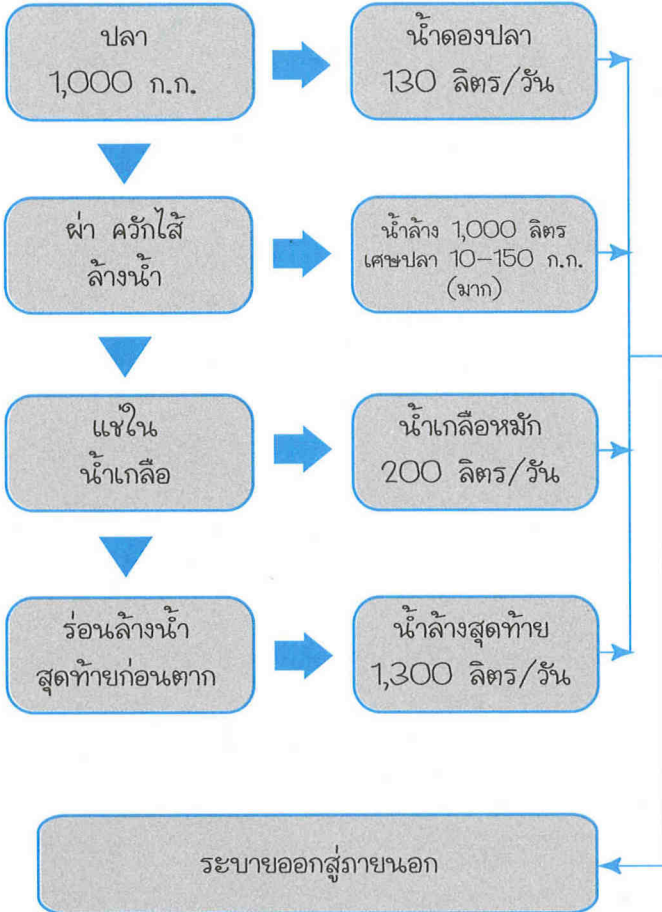
นำไปตากแห้งเป็นเวลา 1 วัน

บรรจุ

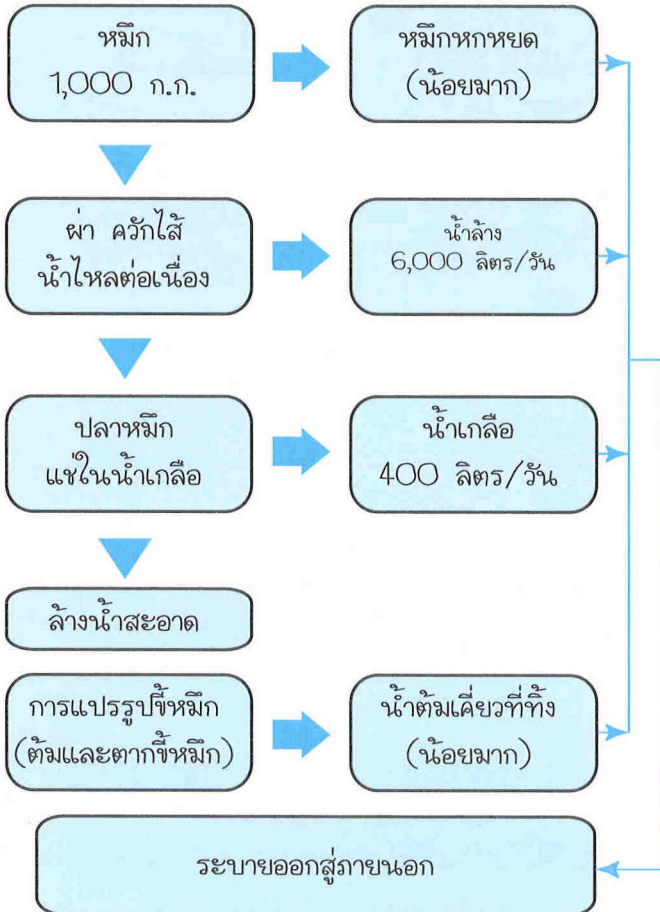

ของเสียจากการผลิต
“ปลาตากแห้ง”

สรุป ปลา 1,000 ก.ก. ได้ผลิตภัณฑ์ 400 ก.ก.
มีน้ำเสียเกิดขึ้นประมาณ 2,600 ลิตร

ของเสียจากการผลิต
“หมึกตากแห้ง”

สรุป หมึก 1,000 ก.ก. ได้ผลิตภัณฑ์ 300 ก.ก.
มีน้ำเสียเกิดขึ้นประมาณ 6,400 ลิตร

การผลิตที่ตีทำได้ยังไง

การรับปลา/หมึก

ขนส่งปลา/หมึกอย่างรวดเร็วระวังไม่ให้เกิด
ตกหล่น เพื่อลดการใช้น้ำ/เวลาทำ
ความสะอาด รวมทั้งป้องกันอุบัติเหตุ
ที่อาจเกิดขึ้น

ไม่วางลังปลา/หมึกไว้ในที่แดดส่องถึง
ปิดฝาลังที่ยังไม่ทำ เพื่อประหยัด
ค่าไฟฟ้า

น้ำแข็งที่ละลายแล้วควรเทลงรางระบายน้ำ
อย่าเทรดพื้นเป็นวงกว้าง
ลดการเปียกของพื้นที่

การล้างตัดแต่งปลา/หมึก

ตัดแต่งปลา/หมึกอย่างระมัดระวังไม่ให้เครื่องในแตก
เลือดปลาไหลเปื้อนบนองพื้น ลดพื้นที่สกปรกที่ต้องใช้
น้ำล้าง เสียเวลาทำความสะอาดมาก

วางตะกร้าเศษปลา/หมึก เพื่อให้
สะดวกต่อการปฏิบัติงาน

แบ่งพื้นที่เปียกและพื้นที่แห้ง ไม่ต้องเสียเวลาทำความสะอาดทั้งหมด

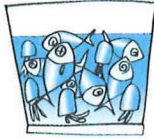
เลือกใช้ตะกร้าที่ดี เศษปลา/หมึกจะได้ไม่ตกหล่น

ไม่เปิดน้ำล้างแรงเกินไป นอกจากจะเปลืองน้ำ
แล้ว ยังทำให้ปลา/หมึกเสียหาย

ปิดน้ำทุกครั้งเมื่อไม่ใช้

การแช่คองน้ำเกลือ

๑. ปลาแห้งชนิดจืด/หมึกคองน้ำเกลือ 15 นาที ปลาแห้งชนิดเค็ม คองน้ำเกลือ 4 ชั่วโมง ควรทำให้เสร็จวันต่อวัน เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพดี

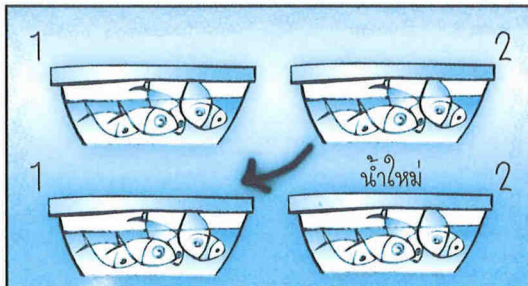
๒. ทิ้งน้ำเกลือให้ตกตะกอน เพื่อแยกเศษปลา/หมึกออกก่อนแทนน้ำเกลือทิ้ง

๓. เปลี่ยนน้ำเกลือทุกครั้งเมื่อมีกลิ่นเหม็น

การล้างน้ำสะอาด

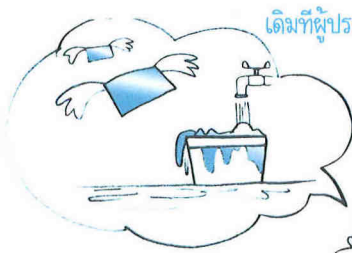
๑. เปลี่ยนวิธีล้างปลา/หมึกจากการเปิดน้ำให้ไหลผ่านเป็นการล้างในภาชนะติดต่อกัน 2 น้ำ น้ำล้างครั้งที่ 2 น้ำกลับมาใช้เป็นน้ำแรกได้

ตัวอย่างของความสำเร็ว

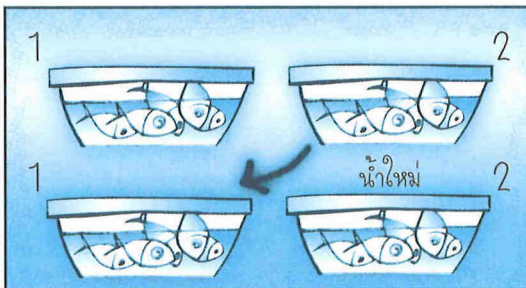
หมวนเวียนน้ำใช้ใหม่ ประหยัดสตางค์ไปหลาย

เดิมทีผู้ประกอบอาหารทะเลตากแห้งรายหนึ่ง
ให้น้ำในขันเตอแล้งวัตดูดิบมาก
โดยปล่อยน้ำไหลล้นไปเรื่อยๆ
เสียค่าน้ำเดือนหนึ่งๆ ไม้ให้น้อย

ภายหลังเปลี่ยนวิธีล้างวัตดูดิบใหม่ คือ นำน้ำล้างครั้งที่ 2 กลับมาใช้ซ้ำ
เป็นน้ำล้างครั้งที่ 1 ของการล้างวัตดูดิบชุดใหม่ ทำให้ลดค่าน้ำ รวมไปถึงค่าไฟฟ้า
ในการปั้มน้ำด้วย ประหยัดเห็นเป็นตัวเงินชัดเจน

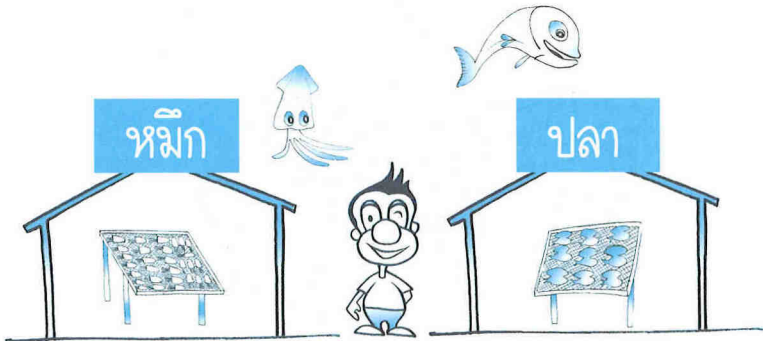
การตากปลา/ ปลาหมึก

๑.๔ ตากปลา/ หมึกให้ทันกับช่วงแดดจัด ช่วยป้องกันกลิ่นและเชื้อรา

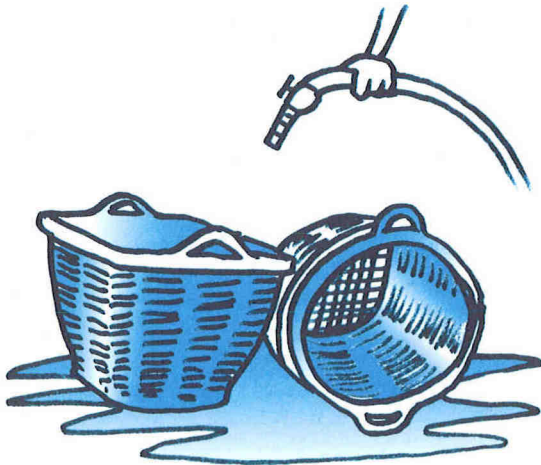
ก่อนตากปลา/ หมึก ให้ทิ้งให้
สะเด็ดน้ำเสียก่อน จะทำให้
ช่วงเวลาตากได้มาก

๑.๕ กันแดดตากปลา/ หมึกให้เป็นสัดส่วน ไม่ตากไว้ริมถนนหรือวางกับพื้น จะทำให้
ปลา/ หมึกเปื้อนฝุ่น และอาจมีสิ่งอื่นปะปนมาด้วย เช่น ก้อนกรวด ทราช

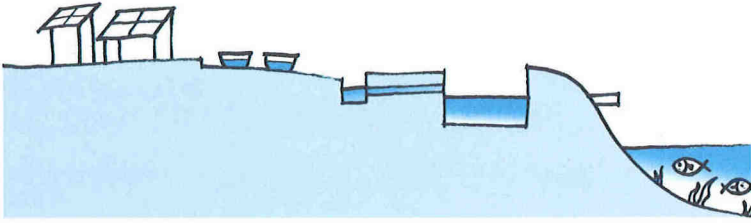

การล้างภาชนะและพื้นลานทำปลา/หมึก

๑. กวาดเศษปลา/หมึก บนพื้นก่อนการล้างทำความสะอาด
๒. ตัดหัวฉีดที่สายยางล้างพื้น จะทำให้น้ำไหลได้แรงขึ้น ประหยัดน้ำและเวลา ในการทำความสะอาด
๓. ล้างตะกร้าพร้อมกัน ลดการใช้น้ำ
๔. แบ่งพื้นที่ลานทำปลาระหว่างพื้นที่เปียกและพื้นที่แห้ง ล้างพื้นที่ทำความสะอาดได้

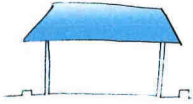
ของเสียกำจัดง่าย ได้เงินเพิ่ม

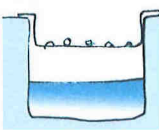
 ปรับปรุงลานทำปลาเสียใหม่ให้พื้นผิวเรียบ มีความลาดเอียง เพื่อให้น้ำสามารถไหลรวมไปยังท่อน้ำทิ้งได้สะดวก ไม่เกิดน้ำขัง เป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค

 สร้างวางรวบรวมน้ำเสียและบ่อเกรอะเพื่อบำบัดน้ำเสียเบื้องต้น ก่อนปล่อยออกสู่ภายนอก

 ทำคั้นรอบโรงเรือนป้องกันน้ำเสียไหลออกสู่ภายนอก

 ติดตะแกรงดักเศษปลา/หมึกก่อนลงรางระบายน้ำ สามารถนำเศษปลา/หมึกไปขายได้เงินอีกทางหนึ่ง

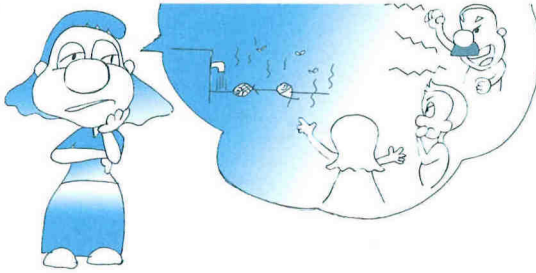

 ขายเศษปลา/หมึก เช่น หัว เกล็ด ก้าง ให้ผู้รับซื้ออย่างต่อเนื่อง ไม่ปล่อยให้เงินเน่าเสีย เศษปลาที่เหลือสามารถนำไปทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ ถ้าจำเป็นต้องทิ้งให้รวบรวมใส่ในถุงดำ ปิดปากถุงให้แน่น ก่อนนำไปทิ้ง ป้องกันสัตว์คุ้ยเขี่ย

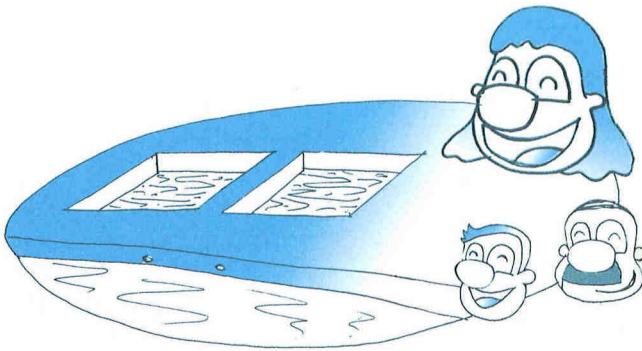
ตัวอย่างของความสำเริบ

สร้างบ่อเกราะบำบัดน้ำเสีย มองหน้าเพื่อนบ้านสะดวกใจ

เดิมทีผู้ประกอบการอาหารทะเลตากแห้งรายหนึ่งทิ้งน้ำเสียลงสู่ท่อสาธารณะ โดยไม่มีการบำบัด ทำให้น้ำในคลองเน่าเหม็น เกิดปัญหากับเพื่อนบ้านและชุมชน จนมองหน้าเพื่อนบ้านไม่ติด

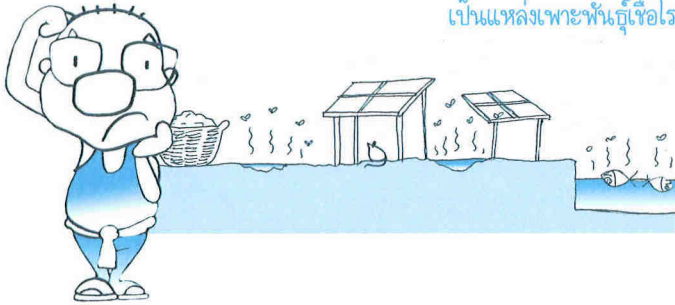
ภายหลังได้แก้ปัญหาโดยการสร้างบ่อเกราะเพื่อบำบัดน้ำเสียทำให้ลดความสกปรกของน้ำเสีย ไม่เกิดปัญหากับเพื่อนบ้านและชุมชนต่อไป

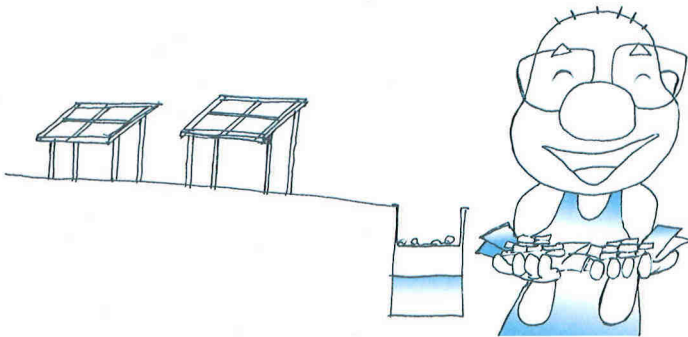
ตัวอย่างของความสำเริบ

ทำลานทำปลาเสียบใหม่ หมักกลิ่น แดงได้เงินเพิ่ม

เดิมทีผู้ประกอบการอาหารทะเลตากแห้งรายหนึ่ง มีลานทำปลาไม่ราบเรียบน้ำจึง
เศษปลา/หมัก หมักหมมเน่าเสีย เกิดกลิ่นเน่าเหม็น
เป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค

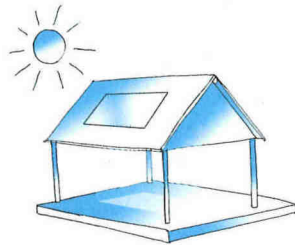
ภายหลังได้ทำลานทำปลาเสียบใหม่ให้ราบเรียบ พื้นลาดเทลงเพื่อให้น้ำไหล
ได้สะดวก และติดตั้งตะแกรงดักเศษปลา/หมัก ช่วยลดกลิ่นเหม็นได้เกือบหมดและ
สามารถดักเศษปลา/หมักที่เคยทิ้งสูญเปล่า นำไปขายได้

ลดค่าไฟ กำไรเพิ่ม

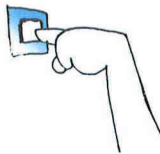
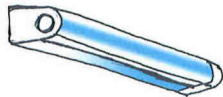
ค่าไฟเป็นค่าใช้จ่ายอีกตัวหนึ่งที่สามารถประหยัดได้ อาจต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนอุปกรณ์ในช่วงแรก แต่จะคุ้มในระยะยาว เห็นผลเป็นตัวเงินชัดเจน

- ๑. เปลี่ยนหลังคาเป็นแบบหลังคาโปร่งแสงช่วยเพิ่มแสงให้ลานทำปลา/หมีก ไม่ต้องเปิดไฟในเวลากลางวัน ประหยัดค่าไฟต่อเดือนได้มาก

- ๒. ปิดไฟเมื่อมีแสงสว่างเพียงพอในการทำงาน

- ๓. ปิดไฟบางบริเวณให้เร็วกว่าที่เคยทำ เด็กเปิดไฟทิ้งไว้เมื่อไม่มีคนอยู่

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ห้องสมุด

กรมควบคุมมลพิษ

พื้นที่ที่ไม่จำเป็นต้องใช้แสงสว่างมาก เช่น ทางเดิน เฉลียงหน้าบ้าน ควรใช้หลอดไฟที่ให้แสงสว่างพอดี

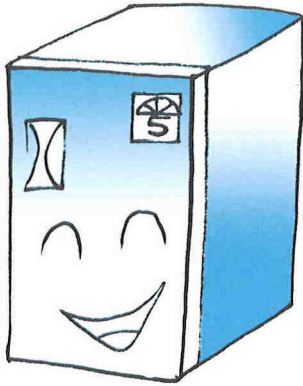
หมั่นทำความสะอาดตัวหลอดไฟให้มีฝุ่นละอองเกาะ เพราะจะทำให้แสงสว่างน้อยลง

007471

21

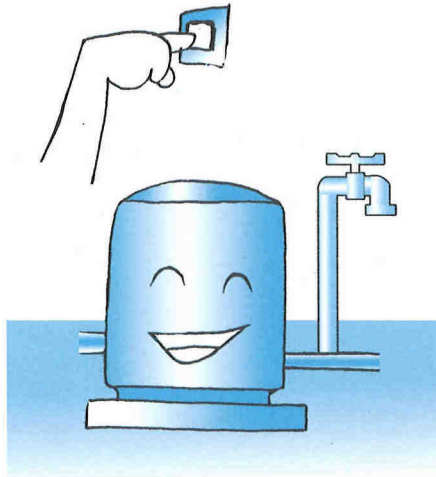
คู่มือการทำปลา/หมักตากแห้ง

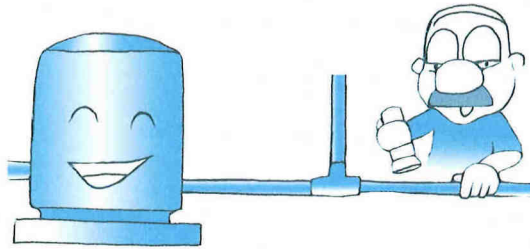

๑๙ เปลี่ยนอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าที่
ประหยัดไฟ เช่น
ตู้เย็นแบบประหยัดไฟเบอร์ 5
หลอดไฟประหยัดพลังงาน

๒๐ ถ้ามีปั๊มน้ำ ไม่ควรเปิดปั๊มทิ้งไว้นานๆ

๕. คอยดูแลท่อ สายยาง อุปกรณ์ต่างๆ ไม่ให้น้ำรั่วซึม เพราะป้จะมี
ทำงานมากขึ้น เปลืองไฟมากขึ้น

"การผลิตพลาสติกสะอาด ปราศจากมลพิษ
เป็นมิตรต่อเพื่อนบ้าน หมดราคาถูกล้นกวนใจ"

ภาคผนวก ก

แหล่งเงินทุนเพื่อการดำเนินงานด้านเทคโนโลยี

หน่วยงาน	รายละเอียดการกู้เงิน
<p>1. ศูนย์พัฒนาผลิตภัณฑ์และหัตถกรรม บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย 1770 ถ. เพชรบุรีตัดใหม่ ทวีปเวร กรุงเทพฯ 10320 โทรศัพท์ 0-2253-9666, 0-2253-7111 โทร 3260-6 โทรสาร 0-2253-9677 https://www.ifct.co.th/database/index.asp Email: Oz_ifct@ifct.ct.th</p>	<p>1.1 เงินกู้เงินทุนหมุนเวียนเพื่อการอนุรักษ์หัตถกรรม เพื่อใช้ในโครงการอนุรักษ์หัตถกรรมของโรงงานและอาคารควบคุม</p> <p>1.2 กองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุนการลงทุนและการดำเนินงานระบบบำบัดมลพิษ</p> <p>1.3 เงินกู้ Environmental Protection Promotion Program II (OECF V) ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ต้องการเงินลงทุนติดตั้งระบบป้องกันมลพิษและสิ่งแวดล้อม</p> <p>1.4 Ozone project Trust Fund เพื่อนำเงินช่วยเหลือไปสนับสนุนโครงการต่างๆ ที่ลดใช้สารทำลายโอโซน</p> <p>1.5 โครงการจัดการสารอันตรายและอาคารอันตรายในประเทศไทยเพื่อควบคุมการใช้สารอันตรายให้สอดคล้องตามมาตรการในพิธีสารมอนทรีออล</p> <p>1.5.1 โครงการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์การผลิตเครื่องสีแห้งที่บรรจุสารอันตราย เพื่อให้ผู้ให้ประกอบกรเล็กใช้สารอันตราย 1211 และ 1301 ในการผลิตเครื่องสีแห้ง และการติดตั้งระบบดับเพลิง โดยหันไปใช้สารอื่นทดแทน</p>
<p>2. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ธนาคารแห่งประเทศไทย (SME Bank) เลขที่ 475 อาคารสิริวิบูลย์ ชั้น 9 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ 0-2201-3700 โทรสาร 0-2201-3744 http://www.smebank.co.th</p>	
<p>3. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โครงการสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ภาคเอกชน 333 ถนนสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 โทรศัพท์ 0-2231-4333 โทรสาร 0+2231-4742 https://www.bangkokbank.co.th</p>	<p>เพื่อใช้ในโครงการที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ หรือปรับปรุงกระบวนการผลิตเดิม</p>

หน่วยงาน	รายละเอียดการกู้เงิน
<p>4. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่และสาขาทั่วประเทศ Call Center 1572 http://www.krungsri.com</p>	<p>4.1 สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการธุรกิจการค้าขนาดกลางและขนาดย่อม ให้บริการแก่ผู้ประกอบการธุรกิจการค้าขนาดกลางหรือขนาดย่อมที่ต้องการเงินหมุน 4.2 เงินกู้ธุรกิจหรือธุรกิจสำนักงาน เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีอาคารและโรงงานควบคุมภายใต้พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 เป็นลูกค้าเป้าหมาย</p>
<p>5. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สถาบันพัฒนาสินเชื่อ SMEs เลขที่ 2 ถนนสุขุมวิท ชั้น 5 อาคารพาณิชย์เซ็นเตอร์ โทรศัพท์ 0-2208-8364-8 โทรสาร 0-2256-8188 Email: tboonyak@ktb.co.th</p>	<p>โครงการสินเชื่อเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี สนับสนุนเงินกู้เพื่อการวิจัยและพัฒนา การสร้างและปรับปรุงห้องทดลอง พัฒนาระบบการผลิตและคุณภาพสินค้า เพื่อนำไปสู่การเพิ่มผลผลิต</p>
<p>6. ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) 3000 ถนนพหลโยธิน ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 Call Center 1558 กด * โทรศัพท์ 0-2299-1111 โทรสาร 0-2617-9111 https://www.tmb.co.th Email: callcenter@tmb.co.th</p>	<p>6.1 บริการทางการเงินเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 6.1.1 สินเชื่อเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 6.1.2 สินเชื่อเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแบบตรงวงจร 6.1.3 บริการร่วมลงทุนจากกองทุน FE Clean 6.2 บริการทางการเงินเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม 6.2.1 เงินสนับสนุนจากกองทุนลดและเลิกการใช้สารทำลายบรรยากาศชั้นโอโซน 6.2.2 สินเชื่อเพื่อการลงทุนในระบบบำบัดชีวภาพ 6.2.3 สินเชื่อบำบัดของเสีย 6.3 บริการทางการเงินเพื่อโครงการนวัตกรรมและสังคม 6.3.1 สินเชื่อเพื่อการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 6.3.2 สินเชื่อเพื่อนวัตกรรม 6.3.3 บริการร่วมลงทุนจากกองทุนร่วมทุนเพื่อ SMEs 6.3.4 การแปลงสินทรัพย์เป็นเงินทุน 6.4 บริการอื่นๆ 6.4.1 การบริหารกองทุน/ โครงการต่างๆ เพื่อสิ่งแวดล้อม หลังงาน</p>

หน่วยงาน	รายละเอียดการกู้เงิน
7. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เลขที่ 1 ราษฎร์บูรณะ ถนนสุราษฎร์ เทพรະประแสง สมุทรปราการ โทรศัพท์ 0-2470-1199	เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการในด้านการผลิตอย่างเสถียร และเพื่อส่งเสริมสภาพคล่อง ลดต้นทุนการผลิต สามารถแข่งขันกับการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ
8. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ เลขที่ 9 ถนนรัชดาภิเษก แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2544-1111 โทรสาร 0-2544-3199	เพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ภาคการผลิตในการจัดหารวัตถุดิบ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต และเพื่อส่งเสริมสภาพคล่อง เป็นการลดต้นทุนในการผลิต สินค้า เพื่อสามารถแข่งขันกับสินค้าที่มีคุณภาพ
9. ธนาคารออมสิน สำนักงานเชียงใหม่ โทรศัพท์ 0-2299-8000 ต่อ 2113 สำนักงานหล่มสัก โทรศัพท์ 0-2299-8200 โทรสาร 0-2224-1982 สำนักงานราชดำเนิน โทรศัพท์ 0-2224-1905 โทรสาร 0-2224-1982 หรือธนาคารออมสิน สาขาทั่วประเทศ http://www.gsb.or.th สินเชื่อเพื่อธุรกิจแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	เพื่อใช้เป็นเงินทุนและเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานธุรกิจอุตสาหกรรม

ภาคผนวก ข

รายชื่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่มีภารกิจดำเนินงานด้านเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด

1. สำนักเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม
75/6 ถ.พระราม 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0-2202-4154 โทรสาร 0-2354-1641
<http://www2.diw.go.th/ctu> E-mail : ctu@diw.go.th
2. สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย 16/151 เมืองทองธานี ถนนบอนด์สตรีท
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120 โทรศัพท์ 0-2503-3333
โทรสาร 0-2504-4826-8 <http://www.tei.or.th>
E-mail : eip@tei.or.th, bep@tei.or.th
3. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ โซน C ชั้น 4
เลขที่ 60 ถ.รัชดาภิเษกตัดใหม่ เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ 0-2229-4930-4 โทรสาร 0-2229-4940
<http://www.fti.or.th> E-mail : ie.dept@off.fti.or.th
4. กรมควบคุมมลพิษ 92 ซอยพหลโยธิน 7 ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ 0-2298-2000 <http://www.pcd.go.th>
5. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ 111 ถ.พหลโยธิน
ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 10120
โทรศัพท์ 0-2564-7000 ต่อ 1334-1336 <http://www.nstda.or.th>
6. ภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
254 ถ.พญาไท แขวงพญาไท กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2218-6667
โทรสาร 0-2218-6666 <http://www.eng.chula.ac.th>
โครงการศูนย์เทคโนโลยีพลังงานและเทคโนโลยีสะอาด (อีซีเทค)
<http://www.eng.chula.ac.th/~research/document/nstda.htm>

7. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 50 ถ.พหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2942-8555
8. มหาวิทยาลัยมหิดล 25/25 ม.3 พุททมนชนกสาข 4 อําเภอสกลายา
จังหวัดนครปฐม 73170 โทรศัพท์ 0-2849-6237
<http://www.st.mahidol.ac.th/acdsv.htm>
9. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 91 ถ.ประชาอุทิศ (สุขสวัสดิ์)
แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ 10140 โทรศัพท์ 0-2427-0039,
0-2427-0058-9 <http://www.kmutt.ac.th>
ศูนย์ปฏิบัติการด้านพลังงาน สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยและสุขภาพ
(Energy Environment Safety and Health)
http://www.eesh.kmutt.ac.th/index_th.html
10. กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน
17 ถ.พระราม 1 เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์ 0-2223-0021-9 <http://www.dede.go.th>
11. สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน 121/1-2 ถ.เพชรบุรี แขวงทุ่งพญาไท
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ 0-2612-1555
โทรสาร 0-2612-1368 http://www.eppo.go.th/e_saving/index.php
12. สำนักงานส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยี กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ถ.พระราม 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ 0-2246-0064
ต่อ 621 โทรสาร 0-2245-0746 <http://www.ttc.most.go.th>
13. สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย Asian Institute of Technology (AIT)
ถ.วิภาวดีรังสิต อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 10210 โทรศัพท์ 0-2524-6398
<http://www.serd.ait.ac.th> E-mail: deanserd@ait.ac.th
14. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
49 ถ.พระราม 6 ซอย 30 พญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0-2278-8400-19 <http://www.deqp.go.th>

ที่ปรึกษา

1. นายอภิชัย	ขจรวิทย์พันธ์	อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
2. ศ.ดร.สนิท	อักษรแก้ว	ประธานสภาบันสิ่งแวดล้อมไทย
3. นายอดิศักดิ์	ทองไข่มุกต์	รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
4. ดร.อนุพันธ์	อิสริ์ทาน์	ผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. คุณมงคล	พฤษวิวัฒนา	สำนักทะเบียนโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม
2. นายกิตติพงษ์	เพิ่มพูน	ภาควิชาอนุรักษวิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ดร.ชานัน	ติรณะวัฒน์	สำนักจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ
4. นางกุลยุตดา	ทอนเมณี	สำนักจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ

คณะกรรมการ

1. นายอนุภา	สุทธาพันธ์	ประธานกรรมการ
2. ดร.ผาณิต	วีตสุข	กรรมการ
3. ดร.ชานัน	ติรณะวัฒน์	กรรมการ
4. ดร.พรวิภา	คลังสิน	กรรมการ
5. ดร.วรพงศ์	ตั้งอิทธิพลากร	กรรมการ
6. ดร.ไชโย	จุยศิริ	กรรมการ

คณะผู้จัดทำ

1. ดร.ขวัญฤดี	โชติขนาทวิวงศ์	บรรณาธิการ
2. นายทักษิณา	ณ ตะกั่วทุ่ง	กองบรรณาธิการ
3. นางสาวพรรณทิพย์	กาหทัย	กองบรรณาธิการ
4. นางสาวปณิศา	สาดี	กองบรรณาธิการ
5. นายไพฑิษย์	อินทรทนต์	กองบรรณาธิการ

กจน
333.911
ก169ค
2548ล.4จ.1

007471

ผู้แต่ง กรมควบคุมมลพิษ

007471

